Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2025/2251

11.11.2025.

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2025/2251

(2025. gada 10. novembris)

par pasākumiem attiecībā uz pilnīgumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/516 par to, kā saskaņot nacionālo kopienākumu tirgus cenās, nolūkā un ar ko atceļ Komisijas Lēmumu 94/168/EK, Euratom

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/516 (2019. gada 19. marts) par to, kā saskaņot nacionālo kopienākumu tirgus cenās, un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 89/130/EEK, Euratom un Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 1287/2003 (NKI regula) ([1]), un jo īpaši tās 5. panta 3. punktu,

tā kā:

(1) Pasākumi attiecībā uz pilnīgumu ir viens no jautājumiem, kas iekļauti Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2020/2147 ([2]).

(2) Kopš Komisijas Lēmuma 94/168/EK, Euratom ([3]) stāšanās spēkā ir veikti būtiski uzlabojumi, lai saskaņotu dalībvalstu piemērotos pasākumus attiecībā uz pilnīgumu un nodrošinātu to kvalitāti. Neraugoties uz šiem uzlabojumiem, lai dati par nacionālo kopienākumu (NKI) būtu ticami, pilnīgi un salīdzināmi, pasākumi attiecībā uz pilnīgumu ir vēl vairāk jāsaskaņo, ņemot vērā pārbaudes rezultātus šajā jomā. Konkrēti, NKI pārbaude ir atklājusi nepieciešamību vēl vairāk saskaņot pasākumus saistībā ar: i) salīdzinājumu starp nodarbinātības datiem atbilstīgi demogrāfiskajiem avotiem un nodarbinātības datiem, kas ir pamatā aplēsēm par iekšzemes kopproduktu (IKP) tirgus cenās; ii) statistiskajām korekcijām, kas attiecas uz ienākumu natūrā un dzeramnaudām; iii) nodokļu revīzijās iegūtās informācijas izmantošanu nolūkā uzlabot IKP aplēšu pilnīgumu un iv) statistiskajām korekcijām, kas attiecas uz nelegālām saimnieciskajām darbībām.

(3) Demogrāfiskie avoti (piemēram, darbaspēka apsekojums, tautas skaitīšana) ir efektīvs līdzeklis, ar kura palīdzību validēt uz nodarbinātības datiem balstītas IKP aplēses (attiecas uz gadījumiem, kad IKP tiek apkopots, izmantojot ražošanas pieeju un ienākumu pieeju), vai veikt IKP korekcijas attiecībā uz neuzskaitīto ražošanu un ienākumiem. Pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/1700 ([4]) un Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2019/2240 ([5]), visās dalībvalstīs ir konsekventi veikts darbaspēka apsekojums. Uzņēmējdarbības statistikas avoti, piemēram, uzņēmējdarbības strukturālā statistika un statistikas uzņēmumu reģistri, ko izmanto IKP apkopošanai visās dalībvalstīs, atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) 2019/2152 ([6]) ("*EBS* regula") un Komisijas Īstenošanas regulai (ES) 2020/1197 ([7]).

([1]) OV L 91, 29.3.2019., 19. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/516/oj.

([2]) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2020/2147 (2020. gada 8. oktobris), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/516 papildina, nosakot jautājumu sarakstu, kuriem jāpievērš uzmanība katrā pārbaudes ciklā (OV L 428, 18.12.2020., 9. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2020/2147/oj).

([3]) Komisijas Lēmums 94/168/EK, Euratom (1994. gada 22. februāris) par pasākumiem, kas jāveic, lai īstenotu Padomes Direktīvu 89/130/EEK, Euratom par to, kā saskaņot nacionālā kopprodukta noteikšanu pēc tirgus cenām (OV L 77, 19.3.1994., 51. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/1994/168/oj).

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1700 (2019. gada 10. oktobris), ar ko izveido vienotu ietvaru Eiropas statistikai par personām un mājsaimniecībām, kuras pamatā ir no izlasēm savākti dati individuālā līmenī, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 808/2004, (EK) Nr. 452/2008 un (EK) Nr. 1338/2008 un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1177/2003 un Padomes Regulu (EK) Nr. 577/98 (OV L 261 I, 14.10.2019., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1700/oj).

([5]) Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2019/2240 (2019. gada 16. decembris), ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/1700 precizē datu kopas tehniskos aspektus, nosaka informācijas nosūtīšanas tehniskos formātus un precizē kvalitātes ziņojumu detalizētu sagatavošanas kārtību un saturu par izlases apsekojuma organizēšanu darbaspēka jomā (OV L 336, 30.12.2019., 59. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/2240/oj).

([6]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/2152 (2019. gada 27. novembris) par Eiropas uzņēmējdarbības statistiku, ar ko atceļ 10 tiesību aktus uzņēmējdarbības statistikas jomā (OV L 327, 17.12.2019., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/2152/oj).

([7]) Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2020/1197 (2020. gada 30. jūlijs), ar kuru nosaka tehniskās specifikācijas un kārtību saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/2152 par Eiropas uzņēmējdarbības statistiku, ar ko atceļ 10 tiesību aktus uzņēmējdarbības statistikas jomā (OV L 271, 18.8.2020., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/1197/oj).

(4) Visās dalībvalstīs sastopamas tādas parādības kā ienākums natūrā un dzeramnaudas, un, lai tās aptvertu, IKP aplēsēm var būt nepieciešamas korekcijas.

(5) Visās dalībvalstīs ir izveidotas iedzīvotāju ienākuma nodokļa, uzņēmumu ienākuma nodokļa un pievienotās vērtības nodokļa sistēmas kopā ar atbilstošiem nodokļu revīzijas mehānismiem. Lai veiktu korekcijas saistībā ar nepatiesu ziņu sniegšanu par ražošanu un ienākumiem, var izmantot nodokļu revīzijās iegūto informāciju.

(6) Kopš Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 549/2013 ([8]) ("EKS 2010") stāšanās spēkā visas dalībvalstis ir veikušas IKP korekcijas, lai attiecīgā gadījumā ņemtu vērā nelegālas saimnieciskās darbības, kas ietilpst ražošanas jēdziena robežās.

(7) Tāpēc visās dalībvalstīs ir pieejama statistiskā un administratīvā infrastruktūra, kas dod iespēju vēl vairāk saskaņot minētos pasākumus attiecībā uz pilnīgumu.

(8) NKI agregātiem un to sastāvdaļām būtu jāatbilst attiecīgajām EKS 2010 definīcijām un uzskaites noteikumiem.

(9) Lai vēl vairāk saskaņotu pasākumus attiecībā uz pilnīgumu, būtu jāaizstāj Lēmumā 94/168/EK, Euratom noteiktie pasākumi, un tādēļ Lēmums 94/168/EK, Euratom būtu jāatceļ.

(10) Šajā regulā noteiktie pasākumi ir saskaņā ar Eiropas Statistikas sistēmas komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. NODAĻA

Mērķis un tvērums

1. pants

Šīs regulas mērķis ir uzlabot IKP, kas ir dalībvalstu NKI būtiska sastāvdaļa, pilnīgumu attiecībā uz saimniecisko darbību, kura ietilpst EKS 2010 ražošanas jēdziena robežās. Minētais jēdziens ietver arī saimniecisko darbību, kas pati par sevi ir legāla, bet netiek veikta saskaņā ar nodokļu un sociālā nodrošinājuma jomas noteikumiem, kā arī saimniecisko darbību, kas ir nelegāla saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ar nosacījumu, ka visas iesaistītās vienības piedalās darbībās pēc savstarpējas vienošanās, kā noteikts EKS 2010 1.79. punktā.

2. pants

Neatkarīgi no pasākumiem, kas noteikti šīs regulas 4.–7. nodaļā, dalībvalstis var veikt papildu konkrētām valstīm paredzētus pasākumus, kuru mērķis ir novērst to trūkumus attiecībā uz pilnīgumu.

2. NODAĻA

Pilnīgums

3. pants

1. NKI un IKP aplēses ir "pilnīgas", ja tās aptver:

a) ražošanu, primāro ienākumu un izdevumus, kas tieši uzskaitīti statistiskajos apsekojumos vai administratīvajos dokumentos; un

([8]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 549/2013 (2013. gada 21. maijs) par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu Eiropas Savienībā (OV L 174, 26.6.2013., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/549/oj).

b) ražošanu, primāro ienākumu un izdevumus, kas nav tieši uzskaitīti un attiecas uz vienu vai vairākām šādām parādībām:

i) datu par ekonomiski aktīvajām vienībām trūkumu statistikas dokumentos;

ii) izvairīšanos no nodokļu nomaksas un/vai sociālā nodrošinājuma iemaksu veikšanas;

iii) atbrīvojumu no pienākuma iesniegt informāciju nodokļu un sociālā nodrošinājuma iestādēm;

iv) statistiskajām nepilnībām datos.

2. Datu par ekonomiski aktīvajām vienībām trūkums statistikas dokumentos, kas minēts 1. punkta b) apakšpunkta i) punktā, ietver to, ka statistikas dokumentos nav ierakstu par ekonomiski aktīvajām vienībām, kuras reģistrētas nodokļu vai sociālā nodrošinājuma iestādēs, un ekonomiski aktīvajām vienībām, kuras apzināti nav reģistrējušās, lai izvairītos no nodokļu un sociālā nodrošinājuma pienākumiem vai tāpēc, ka tās ir iesaistītas nelegālās darbībās.

3. Izvairīšanās no nodokļu nomaksas un/vai sociālā nodrošinājuma iemaksu veikšanas, kas minēta 1. punkta b) apakšpunkta ii) punktā, ietver tādu datu iesniegšanu nodokļu vai sociālā nodrošinājuma iestādēm, kuros ir izlaidumi vai kuri ir viltoti.

4. Atbrīvojums no pienākuma iesniegt informāciju nodokļu un sociālā nodrošinājuma iestādēm, kas minēts 1. punkta b) apakšpunkta iii) punktā, ir saistīts ar vienu vai vairākiem šādiem aspektiem:

a) minimālo slieksni noteiktu darbību vai darījumu obligātai reģistrēšanai;

b) atbrīvojumu konkrētām personu grupām vai uzņēmumiem;

c) tādu deklarāciju iesniegšanu, kurās norādīta daļēja informācija un ar kurām netiek pārkāpti noteikumi, kas reglamentē nodokļu un sociālā nodrošinājuma sistēmas.

5. Statistiskās nepilnības datos, kas minētas 1. punkta b) apakšpunkta iv) punktā un ietekmē pilnīgumu, attiecas uz vienu vai vairākiem šādiem trūkumiem:

a) dati ir nepilnīgi, nav savākti vai nav tieši vācami;

b) statistiķi rīkojas ar datiem, tos apstrādā vai apkopo nepareizi.

6. Pilnīgums ir tāda IKP (un līdz ar to NKI) aplēse, kas ir pilnīga.

7. Nepilnīgums ir tāda IKP (un līdz ar to NKI) aplēse, kas nav pilnīga, jo nav veiktas atbilstošas pilnīguma korekcijas.

3. NODAĻA

Apraksti par aprēķiniem un korekcijām, ar kuriem nodrošina IKP aplēšu pilnīgumu

4. pants

Dalībvalstīm ir jāsniedz to avotu un metožu uzskaitījums, kas izmantoti, lai sagatavotu NKI agregātus un to sastāvdaļas, saskaņā ar EKS 2010 ("NKI uzskaitījums", kas noteikts Komisijas Īstenošanas regulā (ES) 2020/1546) ([9]). Dalībvalstis savā attiecīgajā NKI uzskaitījumā iekļauj aprakstu par identificētajiem trūkumiem attiecībā uz pilnīgumu un metodēm, kas izmantotas, lai nodrošinātu IKP aplēšu pilnīgumu, kā arī norāda veikto korekciju vērtību. Šajā aprakstā ietver turpmāk minēto:

a) identificē nepilnīguma veidus, attiecībā uz kuriem ir vajadzīgas korekcijas sakarā ar datu trūkumu, izvairīšanos, atbrīvojumu vai statistiskajām nepilnībām datos;

([9]) Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2020/1546 (2020. gada 23. oktobris), ar ko nosaka struktūru un detalizētu kārtību to avotu un metožu uzskaitījumam, ko izmanto, lai saskaņā ar Eiropas kontu sistēmu (EKS 2010) sagatavotu nacionālā kopienākuma kopsummas un to sastāvdaļas (OV L 354, 26.10.2020., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/1546/oj).

b) katram a) apakšpunktā minētajam nepilnīguma veidam identificē atsevišķos nepilnīguma elementus;

c) izklāsta to, kā identificētie nepilnīguma veidi un elementi ir saistīti ar metodēm, kas izmantotas, lai nodrošinātu pilnīgumu, un sniedz pārskatu par korekcijām, kas veiktas attiecībā uz dažādiem nepilnīguma veidiem un elementiem;

d) apraksta pilnīguma metodes, kas izmantotas, lai novērstu identificētos nepilnīguma veidus un elementus.

5. pants

1. Šīs regulas 4. panta a) punktā minētie nepilnīguma veidi ir tie, kas uzskaitīti šīs regulas I pielikumā. Šie veidi attiecas uz situāciju, kad avotdatus iegūst no ražotāju apsekojumiem vai administratīvajiem apkopojumiem. Tāpēc šos veidus vispirms un galvenokārt piemēro, analizējot pilnīgumu saistībā ar IKP apkopošanu, kas balstīta uz ražošanas pieeju. Tos var piemērot arī analīzei, ko veic attiecībā uz IKP ienākumu pieeju un izdevumu pieeju, ar nosacījumu, ka avotdatus arī iegūst no ražotāju apsekojumiem vai administratīvajiem apkopojumiem.

2. Katra nepilnīguma veida atsevišķie nepilnīguma elementi, kas minēti 4. panta b) punktā, var būt (bet ne tikai) tie piemēri, kas aprakstīti šīs regulas I pielikumā.

3. Lai sasaistītu identificētos nepilnīguma veidus un elementus ar metodēm, kas izmantotas pilnīguma nodrošināšanai, un sniegtu pārskatu par korekcijām, kas veiktas attiecībā uz dažādiem 4. panta c) punktā minētajiem nepilnīguma veidiem un elementiem, izmanto pārskata tabulas, kurās prasītais saturs ir izklāstīts šīs regulas II pielikumā. Vispirms un galvenokārt to dara attiecībā uz IKP ražošanas pieejas sastāvdaļām un ar nosacījumu, ka IKP izdevumu pieejas un ienākumu pieejas attiecīgajām sastāvdaļām avotdatus iegūst no ražotāju apsekojumiem vai administratīvajiem apkopojumiem.

4. NODAĻA

Salīdzinājums starp nodarbinātības datiem atbilstīgi demogrāfiskajiem avotiem un nodarbinātības datiem, kas ir pamatā IKP aplēsēm

6. pants

Dalībvalstis salīdzina nodarbinātības datus atbilstīgi demogrāfiskajiem avotiem (darbaspēka piedāvājumu) ar nodarbinātības datiem, kas ir pamatā IKP aplēsēm (pieprasījumu pēc darbaspēka). Šā salīdzinājuma rezultātus izmanto, lai veiktu tiešas pilnīguma korekcijas attiecībā uz neuzskaitīto ražošanu un ienākumiem vai lai validētu IKP aplēses. Salīdzinājumu veic vismaz reizi piecos gados, sākot ar 2025.–2029. gada NKI pārbaudes ciklu.

7. pants

1. Demogrāfiskie avoti attiecībā uz darbaspēka piedāvājumu, kas minēti 6. pantā, ir darbaspēka apsekojums vai tautas skaitīšana (tostarp pamatā esošie administratīvie dati).

2. Datus par pieprasījumu pēc darbaspēka, kas minēti 6. pantā, iegūst no uzņēmējdarbības statistikas avotiem, ko izmanto IKP apkopošanai, tostarp no uzņēmējdarbības strukturālās statistikas, statistikas uzņēmumu reģistriem, citiem ar uzņēmējdarbību saistītiem avotiem, administratīvajiem datiem vai to kombinācijām.

3. Ja 6. pantā minētā salīdzinājuma rezultātus izmanto, lai validētu IKP aplēses, nodarbinātības rādītāji, kas ir IKP aplēšu pamatā, ir galīgās nodarbinātības aplēses nacionālajos kontos.

8. pants

Piemērojamais nodarbinātības jēdziens ir definēts EKS 2010 11.11.–11.19. punktā (atbilst nodarbinātajiem vietējiem iedzīvotājiem). Tā kā demogrāfiskajos avotos ir izmantots atšķirīgs nodarbinātības jēdziens (valstspiederīgo nodarbinātība), dalībvalstis veic pasākumus, lai to saskaņotu ar EKS 2010 definīciju 6. pantā minētā salīdzinājuma nolūkā. Šie pasākumi ietver vismaz šādus aspektus:

a) iekļaut nerezidentus, kas strādā rezidentvienību labā, piemēram, migrējošus darba ņēmējus nerezidentus, pārrobežu darba ņēmējus nerezidentus un sezonas darba ņēmējus;

b) izslēgt rezidentus, kurus nodarbina ražotāji nerezidenti, piemēram, rezidentus pārrobežu darba ņēmējus un sezonas darba ņēmējus;

c) iekļaut darba ņēmējus rezidentus, kuri pastāvīgi dzīvo institūcijā; viņi var dzīvot un strādāt kolektīvās dzīvošanas iestādēs (piemēram, cietumos vai ilgtermiņa aprūpes iestādēs), kolektīvās mājsaimniecībās (piemēram, reliģiskās iestādēs) un militāro spēku izmitināšanas vietās;

d) iekļaut personas, kas strādā pašu patēriņam paredzētā ražošanā (piemēram, lauksaimnieciskās darbībās).

9. pants

Veicot 6. pantā minēto salīdzinājumu, dalībvalstis piemēro pasākumus, ar kuriem:

a) nosaka salīdzinājumā potenciāli iekļaujamo saimniecisko darbību tvērumu, izmantojot saimniecisko darbību statistisko klasifikāciju Eiropas Kopienā (*NACE*), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1893/2006 ([10]), un saskaņo *NACE* nodarbinātības datu kodēšanu avotos, kuri attiecas uz darbaspēka piedāvājumu un pieprasījumu pēc tā;

b) aprēķina nodarbinātības datus kā "nostrādātās stundas" (kā definēts EKS 2010 11.27. punktā) vai "pilna laika ekvivalenci" (kā definēts EKS 2010 11.32. punktā);

c) nosaka attiecīgās bruto pievienotās vērtības vai izlaides attiecības uz darbaspēka vienību, kas piemērojamas atvasinātajam darbaspēka trūkumam (starpība starp nodarbinātības datiem atbilstīgi demogrāfiskajiem avotiem, kas saskaņoti atbilstoši 8. pantam, un nodarbinātības datiem, kas ir pamatā IKP aplēsēm), ja salīdzinājuma rezultātā tiek veiktas tiešas pilnīguma korekcijas attiecībā uz neuzskaitīto ražošanu (bruto pievienotajai vērtībai un tās sastāvdaļām).

10. pants

Dalībvalstis NKI uzskaitījumā sniedz 6. pantā minētā veiktā salīdzinājuma aprakstu. To sāk ar NKI uzskaitījumu pēc 2025.–2029. gada NKI pārbaudes cikla. Ja salīdzinājuma rezultātā tiek veiktas tiešas pilnīguma korekcijas, dalībvalstis norāda veikto korekciju vērtību. Ja pēc šā salīdzinājuma netiek veiktas tiešas pilnīguma korekcijas, dalībvalstis NKI uzskaitījumā sniedz pamatojumu kopā ar informāciju par to, kā salīdzinājuma rezultāti izmantoti, lai validētu IKP aplēses.

5. NODAĻA

Statistiskās korekcijas, kas attiecas uz ienākumu natūrā un dzeramnaudām

11. pants

Lai vajadzības gadījumā veiktu pilnīguma korekcijas attiecībā uz IKP, dalībvalstis pārskata dažādus ienākuma natūrā veidus un darbību veidus, kuros parasti ir pieņemts atstāt dzeramnaudu. Dalībvalstis arī pārskata minēto korekciju metodes, lai nodrošinātu to ticamību. Šo pārskatīšanu veic vismaz reizi piecos gados, sākot ar 2025.–2029. gada NKI pārbaudes ciklu.

([10]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1893/2006 (2006. gada 20. decembris), ar ko izveido *NACE* 2. red. saimniecisko darbību statistisko klasifikāciju, kā arī groza Padomes Regulu (EEK) Nr. 3037/90 un dažas EK regulas par īpašām statistikas jomām (OV L 393, 30.12.2006., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1893/oj).

12. pants

Dažādu ienākuma natūrā veidu pārskatīšana, kas minēta 11. pantā, attiecas uz šādiem posteņiem:

a) darba ņēmējam personīgai lietošanai piešķirto transportlīdzekļu vai cita veida ilglietošanas priekšmetu pakalpojumiem;

b) ēdieniem un dzērieniem, ieskaitot komandējumu laikā patērētos;

c) cenu samazinājumiem, kas iegūti bezmaksas vai subsidētās ēdnīcās vai par pusdienu taloniem;

d) transportu uz darbu un no darba;

e) precēm un pakalpojumiem, kas saražoti kā paša darba devēja ražošanas procesu izlaide, piemēram, pārtiku un dzērieniem;

f) bezmaksas izmitināšanu / mājokļa pabalstiem;

g) aizdevumiem darbiniekiem par samazinātām procentu likmēm;

h) visiem pārējiem ienākuma natūrā veidiem, ko uzskata par kvantitatīvi nozīmīgiem.

13. pants

To šīs regulas 11. pantā minēto darbību pārskatīšana, kurās parasti ir pieņemts atstāt dzeramnaudu, attiecas uz:

a) taksometriem;

b) restorāniem;

c) viesnīcām;

d) frizieriem;

e) visām citām darbībām, kurās dzeramnaudas atstāšanu uzskata par kvantitatīvi nozīmīgu.

14. pants

Dalībvalstis salīdzina savas aplēses par ienākumu natūrā ar četru gadu ES darbaspēka izmaksu apsekojumu rezultātiem, jo apsekojumos ir iekļauta arī informācija par ienākumu natūrā. Šo salīdzinājumu veic katru reizi, kad kļūst pieejami ES darbaspēka izmaksu apsekojuma rezultāti.

15. pants

1. Dalībvalstis NKI uzskaitījumā iekļauj īsu aprakstu par nodokļu jomas noteikumiem, ko piemēro ienākumam natūrā un dzeramnaudām. NKI uzskaitījumā iekļauj arī skaidrojumu par veidu, kādā IKP aplēsē pienācīgi ņemti vērā šie noteikumi (piemēram, apsverot to ietekmi uz avotdatiem un līdz ar to iespējamo vajadzību pēc korekcijām). To sāk ar NKI uzskaitījumu pēc 2025.–2029. gada NKI pārbaudes cikla.

2. Ja veic korekcijas konkrētiem posteņiem, apraksta datu avotus un aprēķina metodi, kā arī norāda korekcijas vērtību.

3. Dalībvalstis NKI uzskaitījumā apraksta arī 11. pantā minēto pārskatīšanu rezultātus un 14. pantā minētā salīdzinājuma rezultātus, kā arī attiecīgā gadījumā sniedz saistīto izmaiņu pamatojumu un aprakstu. To sāk ar NKI uzskaitījumu pēc 2025.–2029. gada NKI pārbaudes cikla.

6. NODAĻA

Izpētes veikšana par nodokļu revīzijās iegūtās informācijas izmantošanu IKP aplēšu pilnīguma uzlabošanai

16. pants

Dalībvalstis veic analīzi par to, kādā mērā iespējams izmantot nodokļu revīzijas, lai uzlabotu IKP aplēšu pilnīgumu. Šo analīzi veic vismaz reizi piecos gados, sākot ar 2025.–2029. gada NKI pārbaudes ciklu.

17. pants

1. Dalībvalstis NKI uzskaitījumā, sākot ar NKI uzskaitījumu pēc 2025.–2029. gada NKI pārbaudes cikla, apraksta 16. pantā minētās analīzes rezultātus.

2. Šajā aprakstā sniedz secinājumus par to, vai nodokļu revīzijās iegūto informāciju var izmantot, lai (kvantitatīvi) veiktu korekcijas saistībā ar nepatiesu ziņu sniegšanu par ražošanu un ienākumiem vai lai (kvalitatīvi) noteiktu šādas nepatiesu ziņu sniegšanas tendences.

3. Ja pilnīguma korekcijas veic, pamatojoties uz nodokļu revīzijām (kvantitatīvs izmantojums), aprakstā sniedz paskaidrojumu par veidu, kā nodokļu revīzijās iegūtā informācija tiek pielāgota, lai tā būtu derīga šim mērķim, un norāda korekciju vērtību.

4. Ja nodokļu revīzijas izmanto kvalitatīvi, aprakstā paskaidro veidu, kādā identificētās nepatiesu ziņu sniegšanas tendences tiek piemērotas pilnīguma korekcijām, kas izriet no citām pilnīguma metodēm. Ja nodokļu revīzijas netiek izmantotas, veicot darbu attiecībā uz pilnīgumu, aprakstā paskaidro attiecīgos iemeslus.

7. NODAĻA

Statistiskās korekcijas, kas saistītas ar nelegālām saimnieciskajām darbībām

18. pants

Dalībvalstis pārskata nelegālu saimniecisko darbību veidus, kas ietilpst EKS 2010 ražošanas jēdziena robežās, ar mērķi vajadzības gadījumā veikt pilnīguma korekcijas attiecībā uz IKP un pārskatīt šīm korekcijām izmantotās metodes, lai nodrošinātu to ticamību. Šo pārskatīšanu veic vismaz reizi piecos gados, sākot ar 2025.–2029. gada NKI pārbaudes ciklu.

19. pants

Šīs regulas 18. pantā minēto nelegālo darbību veidu pārskatīšana attiecas uz šādām darbībām:

a) prostitūciju (ja saskaņā ar valsts tiesību aktiem tā ir nelegāla);

b) narkotiku ražošanu un tirdzniecību (ja saskaņā ar valsts tiesību aktiem tās ir nelegālas);

c) alkohola un tabakas izstrādājumu kontrabandu;

d) visiem pārējiem nelegālu saimniecisko darbību veidiem, ko uzskata par kvantitatīvi nozīmīgiem.

20. pants

Dalībvalstis NKI uzskaitījumā, sākot ar NKI uzskaitījumu pēc 2025.–2029. gada NKI pārbaudes cikla, apraksta 18. pantā minētās analīzes rezultātus. NKI uzskaitījumā attiecīgā gadījumā iekļauj saistīto izmaiņu pamatojumu un aprakstu. Ja veic korekcijas konkrētām nelegālām saimnieciskajām darbībām, apraksta datu avotus un aprēķina metodi un norāda korekcijas vērtību.

21. pants

1. Lēmumu 94/168/EK, Euratom atceļ.

2. Atsauces uz atcelto lēmumu uzskata par atsaucēm uz šo regulu.

22. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2025. gada 10. novembrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN

I PIELIKUMS

Nepilnīguma veidi, kas minēti 5. pantā

Visu ražošanas darbību iedalījums atbilstoši to nepilnīguma potenciālam ir jābalsta uz nepilnīguma veidu standarta kopumu. Veidi ir apzīmēti ar N1–N7. Katra nepilnīguma veida (N1–N7) apraksts un atsevišķu nepilnīguma elementu piemēri attiecībā uz šiem veidiem ir sniegti turpmākajā tabulā.

Apzīmējums	Veids	Nepilnīguma veidu un to elementu apraksts
N1	**Ražotājam vajadzētu būt reģistrētam (pagrīdes ražotājs)**	— Ražotājs nereģistrējas, lai izvairītos no nodokļu un sociālā nodrošinājuma pienākumiem. Tie bieži ir mazie ražotāji, kuru apgrozījums pārsniedz sliekšņus, virs kuriem tiem būtu jāreģistrē savi ienākumi. — Uz ražotājiem, kas nereģistrējas, jo ir iesaistīti nelegālās darbībās, attiecas N2, nevis N1. — N1 neietver visas pagrīdes darbības – dažas no tām ir saistītas ar N6.
N2	**Ražotājs veic nelegālas saimnieciskās darbības un nereģistrējas**	— N2 attiecas uz tādu nelegālu ražotāju darbībām, kuri pilnībā izvairās no reģistrācijas. — N2 izslēdz to reģistrēto juridisko personu vai uzņēmēju nelegālās darbības, kas sniedz ziņas (vai sniedz nepatiesas ziņas) par savām darbībām saskaņā ar legālu darbību kodiem.
N3	**Ražotājam nav pienākuma reģistrēties**	— Ražotājam nav jāreģistrējas, jo tam nav tirgus izlaides. Parasti tie ir ārpustirgus mājražotāji, kas iesaistīti: i) preču ražošanā pašu patēriņam vai pašu pamatkapitāla veidošanai un ii) mājokļu būvniecībā un remontdarbos. — Ražotājam ir zināma tirgus izlaide, bet tā ir zemāka par līmeni, kuru pārsniedzot ražotājam ir jāreģistrējas kā uzņēmējam.
N4	**Reģistrēta juridiska persona nav iekļauta statistikā**	— Juridiskā persona var nebūt iekļauta statistikā dažādu iemeslu dēļ. Piemēri izklāstīti turpmāk: i) uzņēmumu reģistrs ir novecojis vai atjaunināšanas procedūras ir neatbilstošas; ii) klasifikācijas dati (darbības, lieluma vai ģeogrāfiskie kodi) ir nepareizi vai iii) juridiskā persona ir izslēgta no apsekojuma satvara, jo tās lielums ir mazāks par noteiktu slieksni.
N5	**Reģistrēts uzņēmējs nav iekļauts statistikā**	— Reģistrēts uzņēmējs var nebūt iekļauts statistikā daudzu iemeslu dēļ. Piemēram, administratīvais avots, kuram ir reģistrēto uzņēmēju saraksti, ne vienmēr nosūta pilnīgus vai atjauninātus sarakstus statistikas iestādei. — Pat ja tiek nodrošināta regulāra precīzas un visaptverošas informācijas plūsma no administratīvā avota uz statistikas biroju, reģistrētais uzņēmējs var nebūt iekļauts uzņēmumu reģistrā vairāku iemeslu dēļ (sk. N4 minētos).
N6	**Ražotājs sniedz nepatiesus datus**	— Nepatiesu ziņu sniegšana parasti nozīmē, ka par izlaidi netiek pietiekami ziņots un/vai par starppatēriņu tiek ziņots pārmērīgi, lai izvairītos no ienākuma nodokļa nomaksas, pievienotās vērtības nodokļa nomaksas vai sociālā nodrošinājuma iemaksām (vai samazinātu tos). — Nepatiesu ziņu sniegšana bieži ir saistīta ar: i) dubultās grāmatvedības uzturēšanu; ii) aplokšņu algu maksājumiem, ko ieraksta kā starppatēriņu; iii) skaidras naudas maksājumiem bez čekiem/kvītīm un iv) krāpšanu PVN jomā.

Apzīmē-jums	Veids	Nepilnīguma veidu un to elementu apraksts
N7	**Uz datiem attiecas statistikās nepilnības**	— N7 ir sīkāk iedalīts šādi: i) N7a – dati, kas ir nepilnīgi, nav savākti vai nav tieši vācami; un ii) N7b – dati, ar kuriem statistiķi rīkojas, tos apstrādā vai apkopo nepareizi. Šis nošķīrums ir noderīgs, lai labāk izprastu dažādas iespējamās statistiskās nepilnības. Tomēr praksē N7a un N7b ne vienmēr var viegli atšķirt. — Statistikās nepilnības – turpmāk sniegtais saraksts nav visaptverošs, taču attiecībā uz nepilnīgumu būtu jāizpēta šie temati: — rīcība gadījumā, ja apsekojumos netiek saņemtas atbildes, — ražošana pašu galapatēriņam, ko veic tirgus ražotāji, — dzeramnaudas, — darba alga natūrā, — sekundārās darbības. — Ir skaidrs, ka ne visu statistisko nepilnību rezultātā IKP tiek aplēsts pārāk zemu. Šeit galvenā uzmanība ir pievērsta tam, lai ilustrētu jomas, kuru dēļ nacionālie konti, visticamāk, būs nepilnīgi.

Veidi N1–N7 attiecas uz situāciju, kad avotdatus iegūst no ražotāju apsekojumiem vai administratīvajiem apkopojumiem. Tāpēc tos galvenokārt piemēro, analizējot pilnīgumu saistībā ar IKP apkopošanu, kas balstīta uz ražošanas pieeju. Šos veidus var piemērot arī analīzei, ko veic attiecībā uz ieņēmumu pieeju un izdevumu pieeju, bet to ir vieglāk izdarīt, ja šos datus iegūst no ražotāju apsekojumiem vai administratīvajiem apkopojumiem.

Lai nodrošinātu, ka nepilnīguma veidi ir atšķirīgi un nošķirti, to formulēšanas loģika ir iedalīt ražošanas darbības atkarībā no iespējas, ka tās var netikt iekļautas uzskaitē. To panāk, pārbaudot viegli novērojamus ražotāju raksturlielumus, un katru raksturlielumu iedala savstarpēji izslēdzošā, pilnīgā kategoriju kopumā. Raksturlielumi būtu jāizstrādā, pamatojoties uz turpmāk minētajiem jautājumiem.

a) Vai ražotājs ir vai nav reģistrēts administratīvajās iestādēs?

b) Vai ražotājs ir vai nav iekļauts statistikas uzņēmumu reģistrā?

c) Kas ir pamata datu avots: ražotāju apsekojums, administratīvais apkopojums vai cits avots?

d) Vai ražotājs ir juridiska persona, uzņēmējs vai ārpustirgus mājražotājs?

e) Vai ražotājs sniedz vai nesniedz atbildes uz apsekojumiem?

f) Vai ražotājs ziņo pareizi vai sniedz nepatiesu informāciju?

g) Vai tiek vākti visi nacionālajiem kontiem nepieciešamie dati?

Kopā šie raksturlielumi rada pamatu aprakstam par veidiem N1–N7 un nodrošina visaptverošu iespējamā nepilnīguma iedalījumu. Veidu N1–N7 atvasināšana un to attiecības ir aprakstītas turpmāk.

Vispirms būtu jāapsver, vai uz ražotāju attiecas apsekojums vai administratīvais apkopojums. Uz ražotājiem var neattiekties apsekojums vai administratīvais apkopojums, jo:

a) tie apzināti nereģistrējas, tādēļ ka ir iesaistīti pagrīdes (N1) vai nelegālās (N2) darbībās;

b) tiem nav jāreģistrējas (ārpustirgus mājražotāji) (N3);

c) tie ir juridiskas personas, bet nav apsekotas (N4);

d) tie ir reģistrēti uzņēmēji, bet nav apsekoti (N5).

Ja uz ražotāju attiecas apsekojums, iegūtie dati var nebūt pilnīgi, jo:

a) ražotājs apzināti sniedz nepatiesas ziņas (N6);

b) vajadzīgie dati netiek vākti vai pienācīgi apstrādāti (statistiskā nepilnība) (N7).

II PIELIKUMS

Veidnes pārskata tabulām, kas minētas 5. pantā

Nepilnīguma veidi un elementi pēc piemērotās pilnīguma metodes – pārskats par pilnīguma korekcijām attiecībā uz izlaidi (analogu veidni izmanto attiecībā uz starppatēriņu un bruto pievienoto vērtību un ar nosacījumu, ka IKP izdevumu pieejas un ienākumu pieejas attiecīgajām sastāvdaļām avotdatus iegūst no ražotāju apsekojumiem vai administratīvajiem apkopojumiem)

Nepilnīguma veidi un elementi	Pilnīguma metodes								Kopā
	1. metode	2. metode	3. metode	4. metode	5. metode	6. metode	7. metode	8. metode	
N1									
— 1. elements									
— 2. elements									
— ...									
N2									
— 1. elements									
— ...									
N3									
— 1. elements									
— ...									
N4									
— 1. elements									
— ...									
N5									
— 1. elements									
— ...									
N6									
— 1. elements									
— ...									
N7									
— 1. elements									
— ...									
Kopā									
%									**100 %**